

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

GELECEĞİN KAN BAĞIŞÇILARININ KILAVUZ KİTABI LİSE

Geleceğin Kan Bağışçılarının Kazanımı
için Teknik Destek Projesi

Giriş

Kan “tek kaynağı insan olan alternatifi bulunmayan biyolojik bir madde” olarak kabul görmektedir.

Tüm gelişmiş teknik olanaklara karşın tedavide kanın yerini alabilecek bir madde henüz bulunmamaktadır.

Güvenli kanın gönüllü, karşılıksız ve düzenli kan bağışçılarından temin edilebileceği kanıtlanmış bir gerçektir. Ancak son yıllarda tüm dünyada kan bağı konusunda ciddi zorluklar ile karşılaşmaktadır. Bunda birçok farklı sebep rol oynamakla birlikte “bireysellik” kavramının yaygınlaşması ve yanlış yorumlanması sebeplerin başında gelmektedir. Birey–toplum ilişkisinin sağlıklı kurulabilmesinde karşılıklı sorumlulukların çok iyi belirlenmesi ve bireylere benimsetilmesi gereklidir. Kan bağı kulüpleri, bu alanda faaliyet gösterecek olup toplumun en küçük birimlerinden biri olan okullarda gönüllü, karşılıksız ve düzenli kan bağıının öneminin benimsenmesine yönelik çalışmalarda bulunacaktır. Böylece geleceğin erişkinlerinin ‘GÖNÜLLÜ KAN BAĞIŞI VE ÖNEMİ’ konusundaki farkındalıkları gelişecektir.

Ayrıca, kan bağıının süreklilik kazanması için de okullarda kurulan “Kan Bağı Kulüpleri” yaşamsal öneme sahiptir. Zira Kan Bağı Kulüpleri proje çalışma takvimi içindeki etkinliklerin yanı sıra benzer çalışmaların gelecekte de sürdürülmesinde en temel etmen olacaktır.

Bu nedenle kulübün mevzuata uygun sıklıkta ve şekilde toplanması önemlidir.

**GENÇ NESİL
KAN VERİR**

Amaç

Öğrencileri 'Gönüllü, Karşılıksız ve Düzenli Kan Bağışı', kanın insan yaşamındaki yeri ve önemi, kan bağışı, tıpta kanın sık kullanıldığı durumlar, toplumsal sorumluluğun ne olduğu, önemi ve kan bağışı ile ilgisi konusunda bilinçlendirirken, okullarda kurulacak olan Kan Bağışı Kulüplerinin sürdürülebilirliklerini sağlamaktır.

Dayanak

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği; ResmîGazete 13.1.2005 / 25699 Tebliğler Dergisi Şubat 2005 / 2569.

İlke

1. Kanın insan yaşamındaki yeri ve önemi
2. Kan bağışının önemi ve kan bağışı hakkında bilgi
3. Toplumsal sorumluluğun ne olduğu, önemi ve kan bağışı ile ilgisi

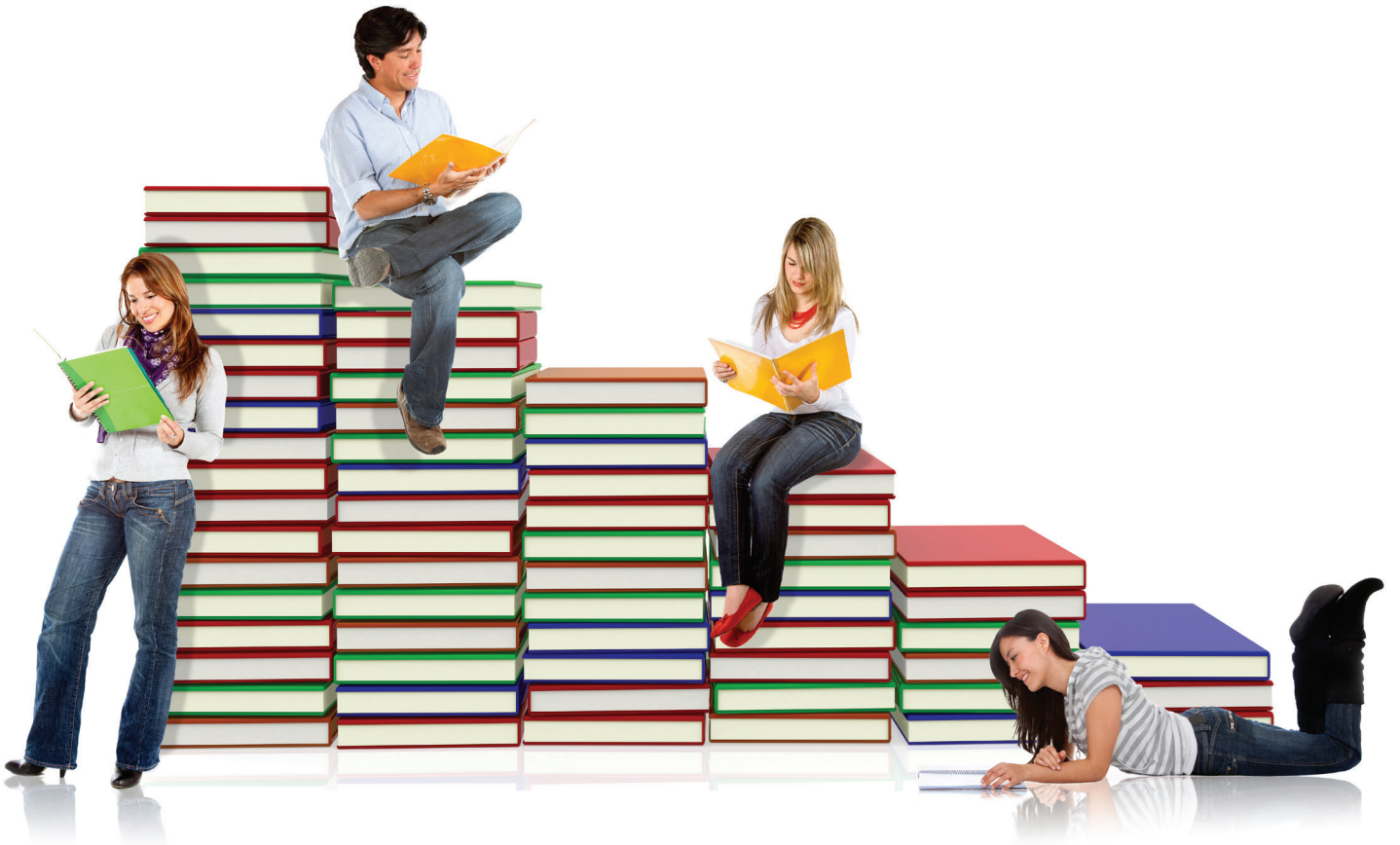
Beklenen Sonuç

Lise öğrencilerinde kan, kan bağışı, kan bağışçısı, hasta, hastane, kan nakli, kan bağışının hayati önemi, paylaşmak, toplumsal sorumluluk gibi kavramların oluşması ve planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi.

Etkinlikler

- Kulüp üyelerince “Kan ve Kan Bağışı” konulu kısa bir gösteri (piyes, skeç, drama vb.) hazırlanıp yılsonu gösterilerinde, 29 Ekim – 4 Kasım Kızılay Haftası’nda vb. sahnelenebilir.
- Kan Bağış Merkezinin tanıtıldığı ve kan bağış uygulamasının gösterildiği kısa videolar hazırlanabilir.
- Kızılay Kan Bağış Merkezi ziyaret edilerek kan bağışı uygulaması yerinde gözlemlenebilir.
- Türk Kızılayı ile işbirliği yapılarak madalyalı kan bağışçıları ile röportajlar yapılması sağlanabilir. Bu kişiler okulda düzenlenecek kan bağışı konulu özel toplantılara davet edilebilir.
- Konu okul aile birliği / velilerle de paylaşılarak Türk Kızılayı ile iş birliği halinde Kan Bağış Organizasyonu yapılabilir. Bu aktivitelerde Kan Bağış Kulübü öğrencilerinin aktif yer alması sağlanabilir.
- Müfredatta yer alan bilgiler doğrultusunda broşürler hazırlanabilir.
- Deneyimler ve etkinlikler diğer liselerle internet ortamında paylaşılabilir.

Ölçme Değerlendirme

- Kulübe ilk geldiklerinde öğrencilere neden bu kulübü seçtiklerini, neler öğrenmeyi ve neler yapmayı düşündüklerini belirten kısa bir kompozisyon yazdırılarak öğrencilerin farkındalık düzeyi ve beklentileri kayıt altına alınmalıdır.
- Bu veriler öğretmen ve velilerin yönlendirmesi ile “Yıllık Çalışma Planı”nın temelini oluşturmalıdır.
- Her eğitim yılı sonunda öğrencilere 1 yıllık çalışmalarını ile ilgili olarak neler öğrendikleri, neler yaptıkları, elde ettikleri kazanımlar, izlenimleri, beklentileri ve bunların gerçekleşme düzeyi, genel görüş ve önerilerini içeren bir “yıl sonu çalışması” verilmeli; böylece gelişim düzeyleri, çalışmaların olumlu ve eksik yönleri kayıt altına alınmalıdır.
- Çalışmalar bir araya toplanarak Yıl Sonu Raporu oluşturulmalıdır.

Başlarken

Sevgili Öğrenciler,

Birlikte geçireceğimiz bu güzel yılda temel hedefimiz okulumuzdaki öğretmenlerimizi ve öğrencileri kan bağışısı konusunda bilinçlendirmek ve ilerde “gönüllü, karşılıksız ve düzenli” kan bağışçısı olmalarını sağlamaktır. Bu bilincin aktarılması amacı ile okulumuzda Kan Bağışısı Kulübü kurulmuştur. Bu kulübün değerli üyeleri olan sizler tüm yıl boyunca bir araya gelip çeşitli etkinlikler düzenleyeceksiniz.

Kulüpte yapılacak faaliyetler bireysel olarak değil takım olarak iş birliği halinde yapılmalıdır.

İsterseniz neler yapabileceğimize birlikte bakalım.

Temel Bilgiler:

Kan bağışında bulunabilmenin temel koşulu kişinin 18 yaşını doldurmuş sağlıklı bir birey olması ve kan değerlerinin bağış yapabilecek sınırlarda olmasıdır.

Ülkemizde kadınların hemoglobin değerleri 12.5 gr/dl, erkeklerin ise 13.5 gr/dl değerinin üzerinde olması durumunda kan bağışında bulunabilirler.

Hemoglobin nedir? Nasıl üretilir? Biliyor musun?

Hemoglobinin temel yapıtaşı olan demirin insan vücudu için önemi nedir?

Demir eksikliği önlenemez olmasına rağmen en sık görülen ve en önemli sağlık sorunlarından birisidir. O halde demir eksikliği gelişmesin diye nasıl beslenmemiz gerektiği konusunda arkadaşlarınızı bilgilendirmeye ne dersin?

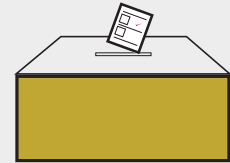
Bu konudaki sunumunu hazırlarken yandaki kaynaklardan da yararlanabilirsin. Unutma, öğrendiklerini kan bağış kulübü dışındaki en az 5 kişi ile paylaş! Böylece bu konudaki farkındalık artsın.

Kan bağışında bulunmanın ilk koşulu 18 yaşını doldurmak ve sağlıklı olmaktır.

18 yaşına geldiğinizde pek çok şeyi yapabilirsiniz...

Oy verebilir

Ehliyet alabilir

En önemlisi;

TÜRK KIZILAYI na Kan bağışlayarak başkalarının hayatını kurtarabilir, onların **kahramanı** olabilirsiniz.

Kaynaklar

- http://www.sagem.gov.tr/TBSA_Beslenme_Yayini.pdf
- <http://www.ttb.org.tr/STED/sted1204/cocuk.pdf>
- <http://www.thd.org.tr/thdData/Books/332/turkiye-de-demir-eksikligi-anemisi-ve-guncel-yaklasim-erol-erduran.pdf>
- <http://ftsturizm.org/ilk1000gun2014/sunumlar/thsk.fet.1000.pdf>
- <http://sakur.uludag.edu.tr/dosya/FR-HYE-04-719-40.pdf>
- <http://www.thd.org.tr/thdData/Books/94/bolum-iii-yetiskinde-demir-eksikligi-tani-ve-tedavi-kilavuzu.pdf>
- <http://www.ctf.edu.tr/stek/pdfs/63/6314.pdf>
- <http://www.cupediatri.4t.com/danemi.htm>
- <http://www.foodelphi.com/saglik-bakanligi-tamamlayici-beslenme-programi-dr-sema-ozbas/>
- <http://beslenme.gov.tr/index.php?lang=tr&page=47>
- http://www.baskent-ank.edu.tr/tibbi-birimler/klinikler.php?sayfa_no=39

EKİM

- Bu ay kimlerin kan bağışında bulunabileceği ile ilgili araştırma yapacağız. Bu amaçla Türk Kızılayının web sayfasındaki <http://www.kanver.org/EKutuphane/sss> adresini ziyaret edeceğiz.
- Daha sonra hep birlikte kan bağışının aşamalarını gsteren bir akış Őeması hazırlayacağız. Bu akış Őemasını hazırlarken yine Türk Kızılayının web sayfasında yer alan <http://www.kanver.org/sayfa/kan-hizmetleri/kan-bagisi-nasil-gerceklesir/52> adresini ziyaret ederek bilgi edinebiliriz. İsterseniz konuyla ilgili karikatürleri de <http://www.kanver.org/Upload/Dosya/karikatur.pdf> adresinden inceleyebilirsiniz.
- Hazırladığımız sunumları kulübümüze ait panoda diğer okul arkadaşlarımız ile paylaşalım.

- Bu ay bağışlanan kanın hangi aşamalardan geçtikten sonra ihtiyacı olan kişilerin tedavisinde kullanıldığını öğreneceğiz.
- İhtiyacı olan bilgileri aşağıdaki adreslerden edinebilirsin.
 - <http://www.kanver.org/sayfa/e-kutuphane-icerik/kana-yapilan-islemler/58>
 - <http://www.redcrossblood.org/learn-about-blood/what-happens-donated-blood>
 - <http://www.redcrossblood.org/hospitals/blood-products-and-services>
- Bu sürecin sonunda elde edilen kan bileşenlerini maketler ile temsil etmeye ne dersin?
- Tabii öğrendiklerimizi ve oluşturduğumuz maketleri arkadaşlarımızın görebileceği alanlarda sergilemeliyiz. Unutma bilgi paylaştıkça çoğalır.

- Biliyorsun, yakında okulumuza **kan bağış organizasyonu** için Türk Kızılayı gelecek.
- Onlar gelmeden önce arkadaşlarınla hazırlık yapmaya ne dersin?
- Mesela Kan Bağış Organizasyonunun daha başarılı olması için bir iş listesi hazırlayabilirsiniz.

GELECEĞİN KAN BAĞIŞÇILARI
KIZILAY İLE ELELE

..... LİSESİ
Kan Bağış Organizasyonu
Tarih .../.../20...
Saat ... : ...

Okulunda yapılacak etkinliğin tarihini öğretmeninden öğrenebilir ve öğretmenin desteğiyle, okula gelecek Kızılay ekibi ile iletişim kurarak ne tür hazırlıklar yapmamız gerektiği konusunda bilgi alabilirsin.

Arkadaşlarına ailelerini, yakınlarını, tanıdıklarını okulumuzdaki etkinlikten haberdar etmek ve bu etkinliğe katılmaları için davet etmek üzere hazırladığımız küçük notları verebilirsin.

Organizasyonun olduğu gün, arkadaşlarının da yardımı ile, kan bağışında bulunan kişilere teşekkür etmek için hazırladığınız ikramları sunabilir, yine kendi hazırladığınız küçük hediyeleri dağıtabilirsin.

Organizasyondan sonraki günlerde de sınıfında kan ve kan bağış konusunda farklı etkinlikler planlayabilir veya arkadaşlarına bu konularda bulmacalar hazırlayarak dağıtabilirsin.

Okulumuzdaki kan bağışı organizasyonu 6ncesinde kullanmanız i6in hazırladığım davetiyeler bunlar, ancak arkadaşlarınızla birlikte daha farklı davetiyeler de hazırlayabilirsiniz.

Bunları 6oğaltmak i6in yine 6đretmenlerinden yardım alabilirsiniz.

- Bu ayki konumuz bağışlanan kanların kimlerin tedavisinde kullanıldığı olacak. Bu konuyla ilgili bilgilere aşağıda yer alan adreslerden ulaşabilirsiniz.
 - <http://www.kanver.org/sayfa/e-kutuphane-icerik/kan-bagislarim-nerede-kullaniliyor/59>
 - <http://www.redcrossblood.org/learn-about-blood/blood-transfusions/reasons-people-receive>
- Talasemi, ülkemiz gibi Akdeniz kuşağında yer alan ülkelerde sık görülen bir kan hastalığıdır. Bu hastalar kan nakli olmadan yaşamlarını sürdüremezler.
- Talasemi ve tedavisi hakkında bilgi edindikten sonra bulunduğun ildeki Talasemi Derneği ile iletişime geçerek konu hakkında bilgi birikimini arttırabilirsin.
- Talasemi derneklerinin iletişim bilgilerini aşağıdaki adresten öğrenebilirsin.
- <http://www.talasemifederasyonu.org.tr/index.php>
- Talasemi çiçekleri ne demek biliyor musun?
- Aşağıdaki sayfa bilgi edinmene yardımcı olacaktır. <http://www.talasemifederasyonu.org.tr/pdf/tani/cansinTedavi-14.pdf>
- Tabii öğrendiklerimizi arkadaşlarımızın görebileceği alanlarda sergileyelim. Unutma bilgi paylaştıkça çoğalır.

- Bu ay daha önce kan bağışında bulunmuş bir kişiyi kulüp toplantımıza çağıracağız. Böylece bu kahramanları yakından tanıma fırsatımız olabilir.
- Toplantının sonunda bu güzel deneyimi okul arkadaşlarıyla paylaşmak için kısa bir değerlendirme özeti yazmaya ve kulüp panosuna yerleştirmeye ne dersin?
- Toplumda gönüllü, karşılıksız ve düzenli kan bağışçılarının oranını arttırmak için neler yapılabilir? Fikirlerini arkadaşlarıyla paylaşmaya ne dersin?

- Kan başışında bulunduktan sonra yapılması gerekenleri gözden geçirmeye ne dersin?
- Böylece okulunda gerçekleşecek olan kan başış aktivitelerinden sonra başışçılara yardımda bulunabilir ve Kızılay ekibinin bir parçası olduğunu herkese gösterebilirsin.
- Bu görevi yerine getirirken kullanılacak afişler oluşturmak ve bunları sergilemek iyi bir fikir olabilir.

- Kan naklinin ve Türk Kızılayının kan bağış faaliyetlerinin tarihçesini arkadaşlarıyla paylaşmaya ne dersin?
- Bu sunumda kullanabileceğin bazı ilginç resimleri seninle paylaşmak istedik.
- Ayrıca konuyla ilgili bazı dokümanları da aşağıdaki sitelerde bulabilirsin.
- <http://www.kanver.org/sayfa/hakkimizda/tarihcemiz/33>
- <http://www.kmtd.org.tr/damla/62.pdf>
- http://www.kmtd.org.tr/pdf/4_1_01_kan_bankaciligi_ve_transfuzyon_tarihi.pdf
- <http://www.thd.org.tr/thdData/Books/399/kan-transfuzyonunun-tarihcesi-tanju-atamer.pdf>

Genç Nesil Kan Verir

1667 / Jean-Baptiste Denis

Koyundan insana ilk başarılı transfuzyonunu gerçekleştirdi.

1678 / Lower ve Diğerleri

Çeşitli hayvanlardan insana kan nakli yapıldı.

1818 / Dr. James Blundell

Doğum sonrası kanama geçiren hastasına kocasından enjektörle aldığı kanı nakletti.

1957

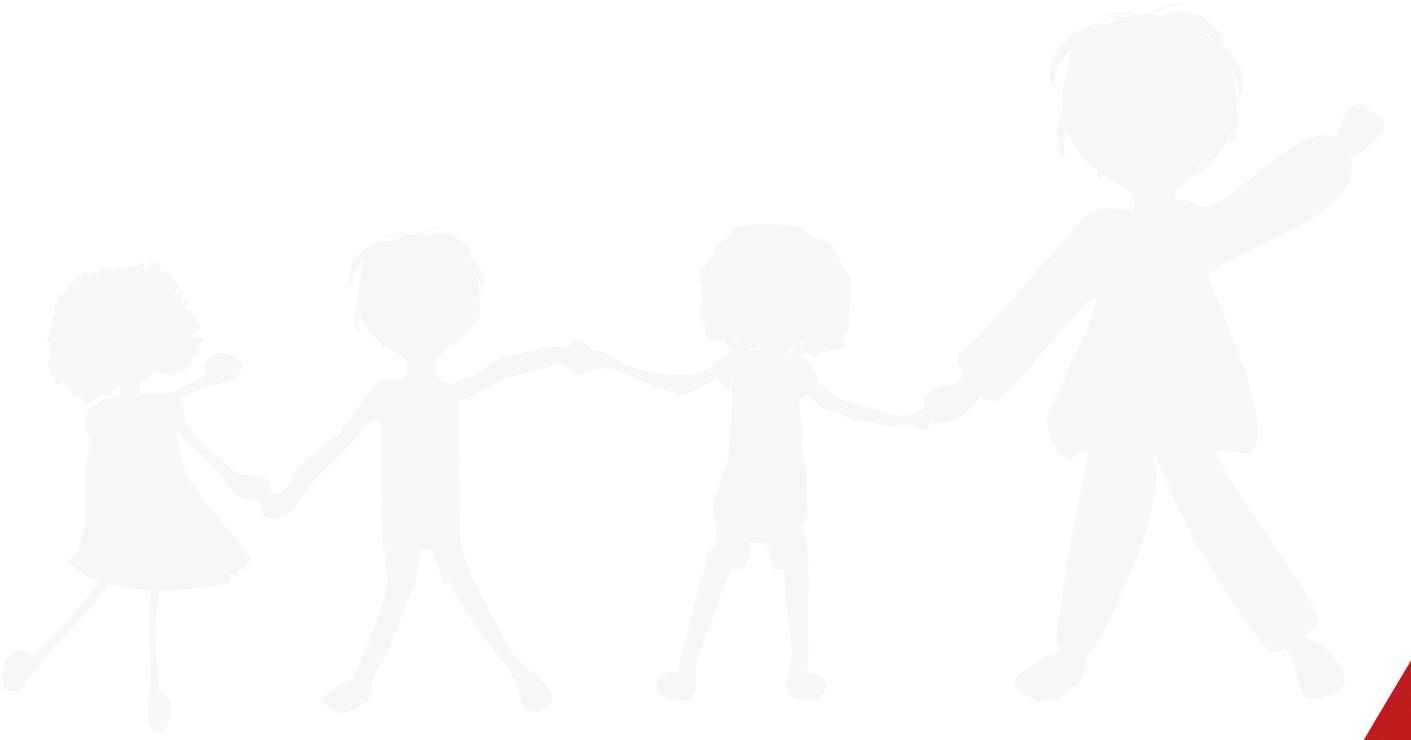
Ankara ve İstanbul'da Kızılay kan merkezleri açıldı.

- Bu ay 14 Haziran'da kutlanacak olan "Dünya Kan Bağışçıları Günü" kutlamalarına hazırlık yapacağız. Bu anlamlı günü niçin 14 Haziran'da kutluyoruz? Bu yılın sloganını ve seçilme amacını biliyor musun?
- Türk Kızılayının web sayfasına (<http://www.kanver.org/>) girerek konuyla ilgili bölümü inceleyebilirsin. Elde ettiğin bilgileri okul arkadaşlarınla paylaşmaya ne dersin?

Geleceğin Kan Bağışçılarının Kazanımı için Teknik Destek Projesi

www.kanvercanver.org

Millî Eğitim Bakanlığı Beşevler Kampüsü
F Blok Zemin Kat Ankara
Tel: 0312 212 20 67-68 Fax: 0312 212 20 69

Bu yayın Avrupa Birliği'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali desteğiyle hazırlanmıştır. Yayının içeriği yalnızca WYG Türkiye liderliğindeki Konsorsiyumun sorumluluğunda olup, Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.